

Asia: VN/14214/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne lääkkeiden hintasääntelyyn ja lääketaksaan liittyvistä muutosehdotuksista.

Toteutuessaan lääketaksamuutos tuo merkittäviä haasteita apteekkien kannattavuuteen, etenkin kun huomioidaan yhteisvaikutus muiden tässä laissa esitettyjen asioiden (itsehoitolääkkeiden jakelukanavan laajennus, sivuapteekki vähennyksen poisto) kanssa. Apteekkiverkko saattaa taksaleikkauksen myötä supistua ja henkilöstövaikutuksia todennäköisesti tulla.

Huomionne apteekkiveroon liittyvistä muutosehdotuksista.

Veron progressiota ollaan heikentämässä (ennen verossa oli 10 porrasta, nyt enää 6). Suuntaus ei ole hyvä, koska veron tavoitteena on tasata pienten ja suurten apteekkien välisiä kannattavuuseroja ja siihen progressio on olennainen työkalu. Ehdotettu malli saattaa johtaa kohtuuttomiin veronkorotuksiin joillekin apteekeille, jos veroportaita ei lisätä.

Huomionne rajattuun itsehoitolääkevalikoimaan liittyvistä ehdotuksista.

-

Huomionne itsehoitolääkkeiden myyntikanavan laajennukseen liittyvistä ehdotuksista.

Sivuapteekkinen erityisestä verokohtelusta luovuttaessa sivuapteekkiluvasta voi tulla kannattamaton, jonka seurauksena jakeluverkko ja työpaikat voivat hävitä pieniltä ja syrjäisiltä paikkakunnilta. Sivuapteekki vähennyksen poiston vaikutuksia ei ole arvioitu käytännössä lainkaan. Arvionti pitäisi tehdä laajasti ennen päätöksentekoa. Jos sivuapteekki vähennys poistetaan ilman kompensoivaa mallia, riski apteekkiverkon harventumiselle on huomattavan suuri. Tämä ei ole hyvä asia myöskään kansallisen huoltovarmuuden kannalta.

Mahdollinen apteekkiverkon harveneminen luo painetta lääkkeiden verkkokaupan laajentumiselle/lisäämiselle. Kuitenkaan nykyinen Postin/Schenkerin/Matkahuollon jakeluverkko ei ole riittävän luotettava yksityisasiakkaan lääketilauksille. Kuljetuslämpötilan säilyminen sovitussa ei voida taata, kuin runkolinjalle. Kylmäsäilytettäviä tuotteita ei myöskään voi toimittaa asiakkaille

verkkokaupan kautta, poislukien toimitustavat nouto apteekista ja apteekin kotiinkuljetus. Tämä yhdistettynä apteekkiverkon todennäköiseen supistumiseen esityksen myötä, johtaa lääkkeiden saannin heikentymiseen erityisesti harvaan asutuilla alueilla.

Huomionne itsehoitolääkkeiden vähittäismyyntilupiin liittyvistä ehdotuksista.

Vaikka lista lääkkeistä, joita voitaisiin myydä apteekkien ulkopuolella, sisältääkin vähäriskisiä lääkkeitä, on silti ongelmallista, että niitä voidaan jatkossa myydä täysin ilman lääkeneuvontaa. Vähittäiskaupassa myynti voi johtaa lääkkeiden tarpeettomaan käyttöön ja tilanteisiin, joissa jäädytään paitsi siitä, että lääkeneuvonnan avulla asiakas voitaisiin ohjata ajoissa lääkäriin tai paremmin sopivan lääkkeen äärelle.

Lääkejäte lisääntyy, samalla kun lääkkeiden tarpeeton käyttö lisääntyy.

Huomioitava, että lääkeneuvontaa ei kaupan henkilökunta voisi harjoittaa. Jos tietty neuvontaoikeus kuitenkin laajenee käsittämään myös myyjiä, tulisi sama lupa ulottua jatkossa koskemaan myös apteekin teknistä henkilökuntaa.

Huomionne lääkeasetukseen sisältyvistä ehdotuksista.

-

Huomionne lääkemääräyksestä poikkeavaan lääkkeiden toimittamiseen tai lääkemääräysten ilmeisten virheiden korjaamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne lääkekorvausten ehdolliseen korvattavuuteen liittyvien palautusmaksujen kohdentamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden perusteluista.

-

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden vaikutusten arvioinnista.

Työllisyysvaikutuksia ei arvioitu käytännössä ollenkaan. Erityisen tärkeää olisi arvioida vaikutuksia tekniseen henkilöstöön, johon henkilöstövaikutukset todennäköisimmin osuvat.

Sivuaapteekkivähennyksen poistoa ei arvioitu ollenkaan - pitäisi arvioida paremmin.

Ei ole arvioitu uskottavasti sitä, mitä vaikutuksia sillä on, jos apteekkiverkko supistuu.

Huomionne muista esityksessä olevista ehdotuksista.

-

Vapaamuotoiset lausumat hallituksen esityksen luonnoksesta.

-

Seilonen Tarja
PAM-Apteekkialan osasto ry os.320